

BOEKAANKONDIGINGEN.

STILLING'S *pseudo-isochromatische Tafeln zur Prüfung des Farbensinnes*, herausgegeben von Geheimrat Prof. Dr. E. HERTEL. Siebzehnte Auflage. 1926. GEORG THIEME Leipzig. 18 mark.

Na STILLING'S overlijden heeft men allereerst WEIL (Strassburg) sinds 1922 HERTEL (Leipzig) aangezocht en bereid gevonden bij een herdruk van zijn „Pseudo-isochromatische Tafeln zur Prüfung des Farbensinnes” leiding te geven.

Belangrijke wijzigingen waren niet te verwachten en zou men stellig niet wenschen. Dat HERTEL deze platen van waarde acht vooral voor het vaststellen van een gestoorden kleurzin, minder voor het vaststellen van den aard der afwijking, en dat hij daarom de theoretische uiteenzettingen belangrijk verkortte, zal de instemming van velen hebben. Immers bieden de tot heden meest gevolgde theorieën van den kleurzin onvoldoenden grond voor een rationeele indeeling van kleurzinstoornissen en lijkt deze voorschands slechts bereikbaar bij voortgezet quantitatief onderzoek van de gevoeligheid der betreffende individuen, op een wijze als door VAN DER HORST (dissertatie 1925, Amsterdam) werd gevolgd. Voor een eerste onderzoek echter blijven m.i. STILLING'S platen een onmisbare gids. Door eenige nieuwe platen wint de zeventiende uitgave het nog van de vorige.

ZEEMAN.

H. KURTZAHN, *Chirurgische Röntgenologie*. Ein Grundriss der Anwendung der Röntgenstrahlen in der Chirurgie mit einem Anhang Radiumtherapie. 221 bladzijden met 110 afbeeldingen in den tekst, URBAN en SCHWARZENBERG. Berlijn en Weenen. 1927. Prijs ingenaaid 10.20 mark, ingebonden 12 mark.

De schrijver heeft in dit boekje het onvermijdelijk noodzakelijke willen geven, om den practischen chirurg in de chirurgische röntgenologie in te voeren en hem op de bestudeering van meer omvangrijke werken voor te bereiden. Daartoe zijn in de 117 bladzijden, die het eerste deel in beslag nemen, naast de natuurkunde en het instrumentarium de diagnostiek van de afwijkingen van het skelet en van alle organen behandeld. Ook meer samengestelde onderzoekingen, zooals het pneumoperitoneum, de encephalo-, de myelo- en de cholecystographie en de injectie van lipiodol in de bronchi worden besproken en hun techniek uiteengezet. Zoo vertelt de schrijver over alles iets, maar behandelt niets grondig, ook niet de algemeene beginselen. De aanschaffing van dit werkje zal dan ook niet voorkömen, dat alles, ook de grondslagen, in andere boeken bestudeerd zal moeten worden. Een overzicht in vogelvlucht ware een juistere benaming

dan een „Grundriss”. Over de wenschelijkheid van het verschijnen van een dergelijk boekje, kan men verschillend oordeelen, maar, zeker zal het dan zóó samengesteld moeten zijn, dat uit alles blijkt, dat niet meer dan een voorloopige oriëntering gegeven wordt. En dit nu is niet het geval. Talrijke practische wenken worden gegeven, die de lezer pas zal kunnen benutten, indien hij zich actief met de röntgenologie gaat bezighouden, nergens wordt naar boeken verwezen, waar de lezer het hier ontbrekende kan vinden. Dit schept het niet ondenkbeeldige gevaar, dat men meent, gewapend met het hier geleerde, zelfstandig röntgenologisch te kunnen gaan werken. De titel „chirurgische” röntgenologie draagt daar nog het zijne toe bij. Het is als of bij de toepassing der röntgenstralen in de chirurgie met heel wat minder grondige kennis volstaan kan worden dan bij de toepassing der röntgenologie „tout court”.

De beide volgende hoofdstukken versterken deze meening nog. De röntgentherapie wordt in 75 bladzijden behandeld, daaronder begrepen besprekingen over het instrumentarium, de dosimetrie, de biologische werking der stralen, de behandeling van alle mogelijke afwijkingen. De radiumtherapie met de daarbij behorende technische, physische en speciale toepassingen beslaat 11 bladzijden. Inderdaad de omnibus aliquid, wat op zich zelf verdienstelijk kan zijn, indien maar niet, al moge het ongewild zijn, de indruk gewekt ware, dat de toto multum gegeven is.

Bovenstaande principieele bezwaren nemen echter niet weg, dat het boekje als een overzicht zijn verdiensten heeft. Het bevat talrijke wetenswaardigheden, het vormt een aangename lectuur en bevat in een klein bestek een groot feitenmateriaal. Ten zeerste verbaasd was ik de stelling aan te treffen, dat alleen inoperabele gezwellen met röntgen- of radiumstralen behandeld mogen worden (en de lip- en huidkankers? om slechts enkele te noemen). Enkele andere minder juiste uitspraken mogen op rekening van de kortheid gesteld worden. Aan de waarde van het gebodene doen zij niet noemenswaardig af.

N. VOORHOEVE.

KLOPSTOCK-KOWARSKI, *Praktikum der klinischen chemischen, mikroskopischen und bakteriologischen Untersuchungsverfahren*. Achte Auflage. 1927. URBAN & SCHWARZENBERG, Berlin und Wien. Prijs: 13.50 mark.

Dat van dit boek reeds de achtste druk verschenen is, bewijst, dat het door velen wordt gebruikt, hetgeen te begrijpen is, daar het in beknopten duidelijken vorm de meest voorkomende onderzoekingsmethodes behandelt. In de verschillende hoofdstukken zijn de chemische, bacteriologische en microscopische methodes gegroepeerd naar de verschillende pathologische producten. Deze indeeling zal in sommige gevallen voor de differentieele diagnose gemakkelijker zijn dan een stelselmatiger indeeling, bijv. naar de ziekten. Aan het einde worden een aantal voorschriften voor het bereiden van voedingsbodems, kleurstoffen en de meest gebruikelijke bacteriologische onderzoekingsmethodes vermeld.